

nr 5

skrypty

belfra

Dolnośląski
Ośrodek
Doskonalenia
Nauczycieli
we Wrocławiu

Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły/placówki oświatowej w okresie ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty

Autor: Ewa Norkowska

Minister Edukacji Narodowej rozporządzeniem z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 410 ze zm.) ograniczył funkcjonowanie placówek oświatowych – wprowadził zawieszenie prowadzenia działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Równocześnie Minister, na stronie internetowej Ministerstwa i poprzez media, zachęcił nauczycieli do przygotowywania materiałów dydaktycznych do samodzielnej pracy w domu oraz do wspierania uczniów w nauce szczególnie tych, którzy przygotowują się do tegorocznego egzaminu ósmoklasisty, maturalnego oraz zawodowego i udostępnienie im niezbędnych materiałów. W kolejnych rozporządzeniach¹ określił szczególne rozwiązania, które dotyczą m.in.:

- 1) zadań dyrektorów i ich odpowiedzialności za organizację realizacji zadań jednostki z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zadań,
- 2) metod i technik kształcenia na odległość, które należy wykorzystać w okresie ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek,
- 3) wskazań do pracy dla szkół kształcących w zawodach,
- 4) realizacji pensum nauczycieli,
- 5) finansowania szkół,
- 6) wyłączenia na okres ograniczenia wybranych zapisów dotyczących oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, egzaminów zewnętrznych i praktycznej nauki zawodu.

Minister wskazał także, iż nadzór pedagogiczny nad kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia sprawują właściwe organy nadzoru pedagogicznego, a nadzorowi podlega w szczególności sposób organizacji kształcenia i stopień obciążenia uczniów realizacją zleconych zadań.

W nowych regulacjach prawnych nie znajdujemy bezpośredniego odniesienia do nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nadzoru pedagogicznego² dyrektor szkoły we współpracy z innymi nauczycielami zajmującymi stanowiska kierownicze w ramach sprawowanego nadzoru:

- 1) przeprowadza ewaluację wewnętrzną i wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia jakości pracy szkoły lub placówki,
- 2) kontroluje przestrzeganie przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki,
- 3) wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez:
 - a) diagnozę pracy szkoły lub placówki,
 - b) planowanie działań rozwojowych, w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego,
 - c) prowadzenie działań rozwojowych, w tym organizowanie szkoleń i narad;
- 4) monitoruje pracę szkoły lub placówki.

W celu realizacji swoich zadań nadzorczych dyrektor szkoły powinien w szczególności:

- 1) analizować dokumentację przebiegu nauczania oraz
- 2) obserwować prowadzone przez nauczycieli zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze oraz inne zajęcia i czynności wynikające z działalności statutowej szkoły lub placówki.

Zapis w § 23 ust.4 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego daje dyrektorowi prawo do wprowadzania zmian w planie nadzoru. Należałoby się

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 493 ze zm.)

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. 2017 poz. 1658 z zm.)

zastanowić czy w obecnej sytuacji dyrektor nie powinien takiej modyfikacji dokonać. Z zadań przypisanych dyrektorowi w okresie ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek wynika, że oprócz poczynionych ustaleń dotyczących pracy zdalnej nauczycieli powinien on monitorować i kontrolować wykonywane przez nich zadania. Dotyczy to w szczególności:

- a) współpracy nauczycieli z uczniami lub rodzicami z uwzględnieniem potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dzieci i uczniów, w tym dzieci i uczniów objętych kształceniem specjalnym, dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju lub uczęszczających na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
- b) równomiernego obciążenia uczniów w poszczególnych dniach tygodnia,
- c) zróżnicowania zajęć w każdym dniu,
- d) indywidualizacji pracy z uczniem,
- e) monitorowania postępów uczniów oraz sposobu weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów, w tym również informowania uczniów lub rodziców o postępach ucznia w nauce, a także uzyskanych przez niego ocenach,
- f) modyfikacji programów nauczania oraz sposobu ich realizacji,
- g) dokumentowania pracy nauczycieli.

Należałoby zatem rozszerzyć zapisy w planie nadzoru o tematykę wynikającą z pracy zdalnej i terminy dokonania kontroli. Warto też rozważyć rezygnację z działań kontrolnych możliwych do przeprowadzenia tylko w warunkach obecności nauczycieli w budynku szkoły. Równocześnie wskazane byłoby poszerzenie zakresu monitorowania działalności szkoły/placówki w okresie ograniczenia jej funkcjonowania.

Wspomaganie nauczycieli dyrektor może realizować poprzez organizację szkoleń online dla nauczycieli w zakresie metod i technik kształcenia na odległość oraz użyczając im sprzętu niezbędnego do realizacji zajęć zdalnych (komputer, zestaw komputerowy, laptop albo tablet).

W okresie ograniczenia funkcjonowania szkół/placówek oświatowych możliwe jest także przeprowadzenie ewaluacji wewnętrznej. Większość narzędzi stosowanych do badań ewaluacyjnych może być nadal stosowana (ankiety, wywiady, analiza dokumentów), a badania można przeprowadzić z wykorzystaniem technik zdalnych. Jedynie obserwacje będą możliwe do przeprowadzenia w zawężonym zakresie, bowiem mogą dotyczyć jedynie zajęć online. Jeśli dyrektor zaplanował w bieżącym roku szkolnym kilka badań ewaluacyjnych może się zastanowić, czy nie zrezygnować z niektórych z nich. Może też podjąć decyzję o zmianie przedmiotu ewaluacji.

Jeżeli dyrektor zdecyduje o wprowadzeniu zmian do planu nadzoru pedagogicznego musi pamiętać o obowiązku niezwłocznego poinformowania rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki, o wprowadzonych zmianach. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w/w czynności mogą być podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub za pomocą innych środków łączności, a w przypadku kolegialnych organów jednostek systemu oświaty – także w trybie obiegowym. Treść podjętej w ten sposób czynności powinna być utrwalona w formie odpowiednio protokołu, notatki, adnotacji lub w inny sposób.

Ewa Norkowska
DODN we Wrocławiu
Nauczyciel konsultant
Zarządzanie oświatą, nadzór pedagogiczny
tel. 508-691-087, ewa.norkowska@dodn.dolnyślask.pl

